

กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41

Strategies for Student-Centered Learning Management of Schools under
Secondary Educational Service Area Office 41

ศุภชลา เพชรแกมทอง¹, ทวนทอง เขาวะเกียรติพงษ์², เรข อรัญวงศ์³

Suphatchala Phetkaemthong, Tuanthong Chaowakeeratiphong, Rekha Aranwong

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง การสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สรุปผลได้ดังนี้

1.1 สภาพการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนและด้านการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการนิเทศและการพัฒนาครู มีการกำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพและช่วยสะท้อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

1.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยภาพรวมปัญหาการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการนิเทศและการพัฒนาครูและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่น ๆ คือ ผู้บริหารใช้เครื่องมือในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่หลากหลาย ครูขาดการวางแผนในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพเพื่อช่วยสะท้อนและพัฒนาคุณภาพให้กับผู้เรียน และครูไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย

¹ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

² รองศาสตราจารย์ ดร., ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและการจัดบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีปัจจัยภายใน 5 ด้าน 1) ด้านการบริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้เรียน 4) ด้านงบประมาณ 5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ส่วนปัจจัยภายนอก 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านเศรษฐกิจ 2) ด้านสิ่งแวดล้อม 3) ด้านสังคมและการพัฒนา 4) ด้านเทคโนโลยี 5) ด้านนโยบายของรัฐบาลและหน่วยเหนือ

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 5 พันธกิจ 5 เป้าประสงค์ 5 ประเด็นกลยุทธ์ 8 กลยุทธ์ 33 มาตรการ และ 40 ตัวชี้วัด

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัดมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก และมากที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์/ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study states, problems and factors related to student-centered learning management of schools under Secondary Educational Service Area Office 41, 2) to develop the strategies for student-centered learning management and 3) to assess the strategies. Data were collected by means of questionnaire, focus group discussion, structured interview form, workshop, and connoisseurship. The data were analyzed through the applications of percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings were summarized as follows:

1. States, problems, and factors related to student-centered learning management of schools under Secondary Educational Service Area Office 41 were as follows:

1.1 The states of student-centered learning management in terms of instruction support, the management of resources, materials, technology or innovation revealed that the schools had set up the policy of participation in student-centered learning management. For the supervisory practice and teachers development, a group of the teaching staff was assigned to manage internal supervision and develop student-centered learning. For teaching assessment, the assessments of teaching were conducted to improve student-centered learning. For the assessment of learning, there were effective assessments that reflected the quality of students. Moreover, the assessment help to improving the teaching.

1.2 The problems of student-centered learning management revealed that an overall and each of the problems were at a moderate level. The supervision and teachers development aspect and the assessment for learning aspect had more problems. These problems were administrators because of no various supervisory tools, no effective learning assessment plans to reflect and develop the quality of students, and no various formative evaluations by the teachers.

1.3 The factors related to student-centered learning management of schools under Secondary Educational Service Area Office 41 consisted of 5 internal factors including 1) administration, 2) teachers, 3) students, 4) budget, and 5) equipment and materials and 5 external

factors including 1) economy, 2) environment, 3) society and development, 4) technology and 5) government and super unit policy.

2. The strategies consisted of 1 vision, 1 mission, 5 goals, 5 strategic issues, 8 strategies, 33 indicators, and 40 measures.

3. The evaluation of the strategies was found that vision, missions, goals, strategic issues, strategies, indicators and measures were relevance, suitable, feasible and acceptable at a high and the highest levels.

Keywords: Strategy/ Student-Centered Learning Management

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “ประเทศชาติของเราจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ ผลการศึกษาอบรมในวันนี้จะเป็นเครื่องกำหนดอนาคตของชาติในวันข้างหน้า” ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า ความเป็นอยู่ของสังคมใด ๆ เป็นภาพสะท้อนให้เห็นความมีประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของสังคมนั้น ๆ ด้วย สังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบันมีปัญหาหลายประการ (รุ่ง แก้วแดง อ้างถึงใน นวลจิตต์ เขวากิริติพงศ์ และคณะ, 2544, หน้า 1) จากการศึกษารายงานการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 ได้แบ่งปัญหาด้านการจัดการศึกษาออกเป็นสามด้านใหญ่ ๆ ได้แก่ (1) ปัญหาด้านหลักสูตรซึ่งมีประเด็นการเน้นเนื้อหาหนักกว่ากระบวนการ ประเด็นการท่องจำมากกว่าเน้นให้ผู้เรียนใช้ความคิด และประเด็นการเน้นหลักสูตรรายวิชามากกว่าหลักสูตรบูรณาการ (2) ปัญหาด้านการเรียนการสอนที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางมากกว่า เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและ (3) ปัญหาคุณภาพครู เมื่อปัญหาทั้งสามยังคงไม่ได้รับการแก้ไข ความคาดหวังให้การศึกษาไทยมีคุณภาพย่อมเป็นไปไม่ได้ (ธวัชชัย ชัยจิรธยากุล, 2551, หน้า 50 – 59) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่ได้ประเมินคุณภาพสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงสามปีแรก รอบที่ 2 สรุปไว้ว่า มาตรฐานด้านผู้เรียนมีรายการที่ไม่ได้คุณภาพ คือ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น

ได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้บริหาร รายการที่ไม่ได้คุณภาพ คือ การบริหารวิชาการ โดยเฉพาะการมีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่นมีสื่อการเรียนการสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมกิจกรรมและการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านครู ไม่ได้คุณภาพ คือ ความสามารถของครูในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผลการประเมินดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ความสามารถหรือสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารงานวิชาการ เพราะเกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของการปฏิบัติงาน ของครูและคุณภาพผู้เรียนอย่างชัดเจน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551, หน้า 4 - 10)

นอกจากนั้นนโยบายและกรอบทิศทาง การพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 สรุปว่า จากการประเมินสถานภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 อยู่ในสถานภาพ “มีปัญหา” (Question Marks) และจากการวิเคราะห์นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2554 นโยบายของหน่วยงานระดับพื้นที่ นำผลการวิเคราะห์มากำหนดกรอบทิศทาง การพัฒนาการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาให้สอดคล้องและเชื่อมโยง ได้ดังนี้ วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเสมอภาค มีคุณภาพได้มาตรฐานและมีศักยภาพในการ

แข่งขันระดับสากล พันธกิจ (Mission) 1) ส่งเสริม สนับสนุน บริการและประสานความร่วมมือ ให้ทุกภาคส่วนของสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและเสมอภาค 2) พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ขององค์กร 3) ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 และสถานศึกษา 4) ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนมีคุณธรรม ความสำนึกในความเป็นชาติไทย มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมีศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล สอดคล้องกับศิรวิรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2545, หน้า 18-19) ที่กล่าวว่า ผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควบคู่กัน (Griffin, 1997, p.4) ในอีกแนวหนึ่งอาจกล่าวได้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมายขององค์กร จากการทำงานร่วมกันโดยให้บุคคลและทรัพยากรอื่น ๆ (Certo, 2000, p.555) หรือเป็นกระบวนการออกแบบและรักษา สภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับสุพล สุพงศ์ (2548, หน้า 35) ที่กล่าวว่า ครูผู้สอนควรเป็น ผู้ปลูกเร้าและเป็นผู้เสริมแรงในทุกกิจกรรมให้ผู้เรียนได้รับคำตอบ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้แนวทางในการจัดการศึกษาไปสู่เป้าหมายแห่งความสำเร็จอย่างเป็นรูปแบบรูปธรรม กระบวนการเรียนรู้ที่จัดขึ้น หน่วยงานทางการศึกษาจะต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สนองและสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ให้มีโอกาสดูแลเรียนรู้จากสถานการณ์ตรง ได้รับการฝึกทักษะทางกระบวนการคิด เพื่อให้เกิดเป็น ทำเป็น ปฏิบัติได้ สามารถผสมผสาน สาระความรู้ด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้อง พร้อมให้ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความมีวินัย มีค่านิยมทั้งดงามในทุกวิชา โดยคำนึงความร่วมมือที่อยู่บนพื้นฐานของการยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลให้เหมาะสมแก่วัยและศักยภาพ จากสภาพปัญหาของการบริหารจัดการกิจกรรมการสอนที่

เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการศึกษา ในทุกสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มีกระบวนการและกลยุทธ์ที่หลากหลาย ผู้สอนต้องคำนึงถึงการพัฒนาด้านร่างกาย สติปัญญา วิธีการเรียนรู้และความสนใจการเรียนรู้จากธรรมชาติการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนแบบบูรณาการ ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนแบบให้นักเรียนท่องจำ ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้เรียนขาดการเรียนรู้ จากความจริงรอบตนเอง ไม่ได้ฝึกความสามารถในการเลือกรับความจริง ทำให้แยกความจริงและความเท็จ ไม่เป็น การเรียนที่เน้นวิธีคิดขาดจิตวิญญาณว่าอะไรไม่จริง (สุภาพรณ์ สุภาพงค์, 2541, หน้า 45)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 เพื่อให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถนำกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้นไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสนองนโยบายการปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและบรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัญหา และ ปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยใช้ แบบสอบถามความคิดเห็นกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 47 คน และครูผู้สอน จำนวน 315 คน จากสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ปีการศึกษา 2554 รวม ทั้งสิ้น 362 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสนทนากลุ่ม โดยผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดย การสนทนากลุ่ม 2 ครั้ง จำนวน 20 คน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนากลยุทธ์การบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 แบ่งการดำเนินงานวิจัย เป็น 3 ขั้นตอนย่อย คือ

ขั้นตอนที่ 2.1 การศึกษาสถานศึกษาที่มี การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญที่ประสบความสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์แบบมี โครงสร้างตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการ บริหารจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 4 โรงเรียน โดย เก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ศึกษาในเทศก์ นักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 จำนวน 19 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2.2 การวิเคราะห์สภาพ แวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกของการ บริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และการจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้น

พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 2 ครั้ง จำนวน 36 คน ประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์สภาพ แวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งที่ 2 เพื่อจัดทำร่างการพัฒนา กลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ โดยใช้ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาประกอบการ พิจารณาวิเคราะห์น้ำหนักคะแนน เพื่อกำหนด สถานการณ์หรือตำแหน่งกลยุทธ์ ยุทธศาสตร์วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัด โดยใช้คะแนนการประเมินค่า น้ำหนักสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อม ภายนอกมากำหนดกลยุทธ์

ขั้นตอนที่ 2.3 การตรวจสอบกลยุทธ์การ บริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 โดยการสัมมนาอิง ผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ประกอบด้วย ผู้ทรง คุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับกลยุทธ์และ การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษา มัธยมศึกษา เขต 41 ใน 4 ประเด็น ได้แก่ 1) ความ เหมาะสมขององค์ประกอบของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น 2) ความเหมาะสมและความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ และเป้าประสงค์ 3) ความ เหมาะสมของกลยุทธ์แยกตามประเด็นกลยุทธ์ และ 4) ข้อเสนอแนะอื่นๆ โดยการประมวลข้อวิพากษ์และ สังเคราะห์เป็นร่างกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ตามกระบวนการวิเคราะห์ SWOT Analysis และสร้างกลยุทธ์ที่ได้จากการประชุมปฏิบัติการ จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ กลยุทธ์ที่มีความตรงด้านเนื้อหา และความสอดคล้อง

ขององค์ประกอบในทุกระดับ ผู้วิจัยนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงกลยุทธ์ก่อนนำไปประเมินในขั้นตอนที่ 3

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ที่ปรับปรุงหลังจากผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบความถูกต้องจากขั้นตอนที่ 2.3 โดยใช้แบบสอบถามเพื่อประเมินความสอดคล้อง (Relevance) ด้านความเหมาะสม (suitability) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านการยอมรับได้ (Acceptability) ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 17 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. สภาพ ปัญหาและปัจจัยการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 สภาพของการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1.1 ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของ ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดนโยบายจากการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดวิธีการแจ้งนโยบายในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 4 ปีหรือมีกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติ มีการกำหนดกระบวนการวางแผนในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน

1.1.2 ด้านการนิเทศและการพัฒนาครู ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการกำหนดผู้รับผิดชอบดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนช่วยพัฒนาการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินการให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดขั้นตอนในการวางแผนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการปฏิบัติตามแผนการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.1.3 ด้านการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่มีการดำเนินการให้บุคลากรในสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนงบประมาณในการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาตามความต้องการและมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรในสถานศึกษาให้เพียงพอ และเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน มีการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับ สื่อ วัสดุอุปกรณ์ โสตทัศนูปกรณ์

1.1.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูเพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู มีการนำผลการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการดำเนินการให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู และมีการประชุมชี้แจงแนวทางในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

1.1.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพและช่วยสะท้อนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีการประเมินผลการเรียนรู้ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมและลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนได้คิด ทำ และแสดงออก เพื่อแก้ปัญหาและสร้างผลงาน และมีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่องและมีคุณภาพ มีการกำหนดแนวทางในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

1.2 ปัญหาของการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

1.2.1 ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาส่วนใหญ่ มีปัญหาเกี่ยวกับ ผู้บริหารมีข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นในการวางแผนการดำเนินการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบาย

การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ไม่ชัดเจน ขาดการมีส่วนร่วมและมีการนำไปปฏิบัติจริงน้อย ผู้บริหารขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.2 ด้านการนิเทศและการพัฒนาครู สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารใช้เครื่องมือในการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่หลากหลาย และขาดเครื่องมือที่มีคุณภาพ ไม่มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูนำผลการประเมินไปปรับปรุงหรือพัฒนาตนเองทำให้ครูไม่มีการนำผลการนิเทศภายในไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การนิเทศและพัฒนาครูไม่ได้ดำเนินการตามแผนการนิเทศของสถานศึกษา ขาดความต่อเนื่องในการนิเทศและพัฒนาครู ผู้บริหารดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ

1.2.3 ด้านการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับครูมีความรู้และความเข้าใจในการจัดการทรัพยากร การใช้และการแก้ไขปัญหาสื่อ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย ผู้บริหารมีการสนับสนุนการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ขาดข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการจัดการการใช้สื่อ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม มาใช้ในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ไม่คุ้มค่า

1.2.4 ด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับครูได้รับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนจากผู้ประเมินที่มีศักยภาพไม่เพียงพอ ครูมีความรู้และเข้าใจกระบวนการในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย สถานศึกษาขาดเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินและเกณฑ์ในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพ ขาดการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู และครูได้รับการประเมินจาก

ผู้บริหารและคณะกรรมการประเมินไม่ต่อเนื่อง ไม่มีการแจ้งผลการประเมินให้ครูทราบ

1.2.5 ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับครูขาดการวางแผนในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อช่วยสะท้อนและพัฒนาคุณภาพให้กับผู้เรียน ครูไม่มีการประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ครูมีความรู้ ความเข้าใจในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย และครูไม่ยึดหลักการและกระบวนการในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตรงตามตัวชี้วัดของหลักสูตร และเครื่องมือที่ใช้ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนมาจากส่วนกลาง

1.3 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ด้านปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ ของสถานศึกษา พบว่า

1) ด้านการบริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผู้บริหารที่มีความรู้ความสามารถด้านการบริหาร การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารมีการประสานงานระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้บริหารมีทักษะในการสื่อสารด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ด้านครูผู้สอน สถานศึกษาส่วนใหญ่มีครูที่มีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์และสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างดี และบุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) ด้านผู้เรียน สถานศึกษาส่วนใหญ่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ มีการแสวงหาความรู้ มีการสร้างองค์ความรู้ มีการทำงานเป็นทีมและมี

คุณลักษณะตามที่หลักสูตรกำหนด และผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) ด้านงบประมาณ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีการบริหารจัดการงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีความโปร่งใสและเหมาะสม งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีเพียงพอ

5) ด้านวัสดุอุปกรณ์ สถานศึกษาส่วนใหญ่มีเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ สำหรับสนับสนุนการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีเพียงพอ แหล่งเรียนรู้ อาคารเรียนและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เอื้อต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสื่อ ทัศนูปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เอื้ออำนวยต่อการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3.2 ด้านปัจจัยภายนอก ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานภายนอกสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเพียงพอ และเศรษฐกิจของคนในชุมชนมีความพร้อมด้านการเงินทำให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ด้านสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่ชุมชนและท้องถิ่นมีการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภายนอกสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา

3) ด้านสังคมและการพัฒนา ส่วนใหญ่ชุมชนให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญสภาพของชุมชนมีความเหมาะสมและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีองค์กรในสังคมที่ส่งเสริมและสนับสนุนช่วยเหลือจากองค์กรใน

สังคมให้มีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) ด้านเทคโนโลยี ส่วนใหญ่มีเทคโนโลยีที่มีคุณภาพเอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้เทคโนโลยีด้าน ICT และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การสนับสนุนเครื่องคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) ด้านนโยบายของรัฐบาลและหน่วยเหนือส่วนใหญ่สถานศึกษาได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีนโยบายให้สถานศึกษาในสังกัดให้มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่อง กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรัฐบาลมีนโยบายในการส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 สรุปได้ดังนี้

2.2.1 วิสัยทัศน์ สถานศึกษามุ่งบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่มีประสิทธิภาพและผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2.2 พันธกิจ

1) สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ส่งเสริมและพัฒนาการนิเทศและพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ได้มาตรฐาน

3) สนับสนุนทรัพยากรด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเพียงพอ

4) พัฒนาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

5) พัฒนาการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.3 ประเด็นกลยุทธ์

1) การพัฒนากลไกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระบบการวางแผนการดำเนินงานด้านแหล่งเรียนรู้

2) การพัฒนาการวางแผนด้านการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

3) การพัฒนาการจัดการทรัพยากร สื่อ และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

4) การพัฒนาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

5) การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.2.4 เป้าประสงค์

1) กลไกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีคุณภาพ

2) การนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3) การจัดการทรัพยากร สื่อ และเทคโนโลยี หรือนวัตกรรม ด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

4) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูมีประสิทธิภาพ

5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่เป็นระบบ

2.2.5 กลยุทธ์

1) เพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้กับครูผู้สอน

2) พัฒนาแผนการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพ

3) ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการนิเทศภายในและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

4) ประสานเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5) เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม

6) ยกระดับการจัดการทรัพยากร และนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

7) พัฒนาระบบและกลไกด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู

8) ยกระดับเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลายเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

3. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41

ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ และเป้าประสงค์ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของกลยุทธ์ทั้ง 8 กลยุทธ์ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ของมาตรการ และตัวชี้วัดทั้ง 33 มาตรการและ 40 ตัวชี้วัด พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มี 5 ประเด็นกลยุทธ์ 8 กลยุทธ์ ประกอบด้วย

1. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนากลไกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมี 2 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 เพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้กับครูผู้สอน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาแผนการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพ ซึ่งกลยุทธ์ทั้ง 2 ข้อนี้นี้เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ เพราะการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเป็นการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน ด้วยการกำหนดนโยบาย การวางแผนงาน การดำเนินการจัดทำแผนงานโครงการและการจัดองค์กร เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญดำเนินไปด้วยดี ย่อมทำให้การดำเนินการตามแผนไปสู่การปฏิบัติได้ชัดเจนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง(ม.ฟ.ล.) ที่กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ดังนี้ 1) มีกลไกการให้ความรู้ความเข้าใจกับอาจารย์ผู้สอนถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามหลักสูตร 2) มีการออกแบบการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) มีการจัดการเรียนการสอนที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายที่จะสนองตอบความต้องการของผู้เรียน 4) มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ 5) มีการประเมินผลการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนและอิงพัฒนาการของผู้เรียน 6) มีการประเมินผลความพึงพอใจของผู้เรียนในเรื่องคุณภาพการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ 7) มีระบบการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับสุภาพร พงศ์ภิญโญโสภาส (2555, หน้า 74) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง พบว่าการพัฒนาหน้าที่ทางการบริหารควรมีการพัฒนาทั้งระบบจึงจะช่วยให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วและสอดคล้องกับผลการวิจัยของอดุลย์เดช ฐานะ (2543) ที่ได้วิจัยเรื่องการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น มีการปฏิบัติงานการบริหารจัดการเรียน

การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อยู่ในระดับ“มาก” ทั้ง 4 ด้านโดยมีข้อสังเกตว่า ด้านการจัดปัจจัยสนับสนุนกิจกรรม ด้านการวางแผน ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและด้านการนิเทศติดตามผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งความสำคัญของกลยุทธ์ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 สอดคล้องกับประเมินกลยุทธ์ข้อที่ 1 มาตรการที่ 4 จัดทำแผนพัฒนาตามนโยบาย ด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างมีประสิทธิภาพ และมาตรการที่ 5 ประเมินและทบทวนนโยบายและแผนพัฒนาด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้เหมาะสมอยู่เสมอ เพื่อให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพที่พบว่า ทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

2. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การพัฒนาการวางแผนด้านการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ การดำเนินงานมี 3 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงโครงสร้างการจัดการนิเทศภายในและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 2 ประสานเครือข่ายความร่วมมือในการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดของมารศรี สุธานี (2540, หน้า 50-51) ที่กล่าวถึง องค์ประกอบที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนว่าหน้าที่จะเป็นผู้นำทางวิชาการได้ควรมีพฤติกรรมที่แสดงความสามารถในการจัดการเรียนการสอนไว้ ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของโรงเรียน 2) เน้นความสำคัญของการเรียนการสอน 3) ส่งเสริมให้มีการนิเทศครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการสอน 4) จัดให้ครูได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงวิชาการ 5) จัดหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ 6) ติดตามก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ 7) ประสานงานกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการทางวิชาการ 8) ประเมินผลโครงการทางวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อดุลย์ เจียกุลธร (2550) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพัฒนาหลักสูตรการอบรมครูในการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า ครูขาดทักษะ ความชัดเจน และความพร้อมในการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูขาดประสบการณ์และทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และต้องยึดติดกับหนังสือเรียน ครูมีความรู้ในเทคนิควิธีการสอนและการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญน้อย การวัดผลประเมินผลไม่สามารถทำอย่างหลากหลายวิธีและไม่สามารถวัดผลประเมินผลโดยคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และสื่ออุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพ เพื่อให้การนิเทศและพัฒนาครูมีคุณภาพที่พบว่า ทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

3. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการดำเนินงานมี 1 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 ยกระดับการจัดการทรัพยากรและนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพนั้นครูที่มีความรู้และมีทักษะในการใช้ทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ความสำเร็จของการจัดการ ระบบการจัดการ และการดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้ทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลยุทธ์นี้สามารถช่วยแก้ปัญหาที่เป็นจุดอ่อนได้เป็นอย่างดี ควรมีการติดตามประเมินผลการใช้การพัฒนา การจัดการและด้านการดำเนินการจัดการทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อใช้ในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของจอยส์ และโชว์วอร์ส (Joyce & Showers, 1992) ที่ได้เสนอว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเป็นแผนการสอนหรือรูปแบบที่สามารถนำไปใช้ในชั้นเรียนหรือใช้สอนเสริม และ เพื่อปรับสื่อการสอน เช่น หนังสือพิมพ์ ฟิล์ม เทป โปรแกรมคอมพิวเตอร์และหลักสูตรของรายวิชาที่สอนในแต่ละรูปแบบ จะให้

แนวทางว่าครูจะต้องเตรียมการสอนอย่างไร จะดำเนินการสอนและประเมินผลอย่างไรจึงจะช่วยให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับโรบินส์ (Robbins, 1996, p.391) ที่ได้กล่าวว่า พฤติกรรมบุคคลในองค์กร การเงิน การปฏิบัติการ และข้อมูลข่าวสาร ทรัพยากร สอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง (2543, หน้า 468) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) สภาพการบริหารงาน มีการวางแผน/โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและบุคลากรตลอดจนการนิเทศติดตามกับการบริหารสนับสนุนให้ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมต่อการเตรียมแผนการสอน บรรยายภาคทางการเรียนรู้ แหล่งความรู้ สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผล เพื่อการวิเคราะห์ความก้าวหน้าของผู้เรียน ซึ่งความสำคัญของกลยุทธ์ข้อ 1 สอดคล้องกับผลของการประเมินกลยุทธ์ที่ 1 มาตรการที่ 5 ดำเนินการติดตาม ประเมินผลการใช้ทรัพยากร สื่อและเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ที่พบว่า ทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และ การยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

4. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพการดำเนินงานมี 1 กลยุทธ์ คือ พัฒนาระบบและกลไกด้านประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครู การดำเนินงานตามแผนด้านการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางซึ่งกลยุทธ์ที่ 4 เป็นกลยุทธ์ที่สำคัญเนื่องจากกลยุทธ์นี้ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู เพราะการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู และการพัฒนาครูเป็นกลไกและกระบวนการสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของครู โดยจะต้องมีการให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลือ พัฒนาและเสริมสร้างขวัญกำลังใจ ให้แก่ครู เพื่อให้ครูมีศักยภาพและสามารถพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพได้เป้าหมายหลักของประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูสอดคล้องกับแนวคิดของปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546, หน้า 151-164) ที่ได้

กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของสถานศึกษาอยู่ที่การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการดำเนินการด้านการเรียนการสอนจะเป็นไปด้วยดี ก็ด้วยการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากร ในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูอาจารย์ซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพทั้งการจัดการและการดำเนินการด้านการเรียนการสอน สอดคล้องกับเชมมาฮอร์น (Schermerhorn, 2005, p.327) ที่ได้กล่าวไว้ว่าบทบาทสำคัญของบริหารต้องมีการควบคุมอยู่ 4 คำ ได้แก่ มาตรฐาน (Standard) การวัดผล (Measurement) การเปรียบเทียบ (Comparison) และการปฏิบัติ (Take Action) เพราะการวัดผลประเมินผลนั้นต้องทำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งความสำคัญของกลยุทธ์ข้อ 1 สอดคล้องกับผลของการประเมินข้อ 1 ที่พบว่า ทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

5. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 5 การพัฒนาระบบการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การดำเนินงานมี 1 กลยุทธ์ คือ ยกระดับเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลายเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกมล ภูประเสริฐ (2544, หน้า 53) ที่ได้กล่าวถึงภารกิจในการบริหารการเรียนการสอนไว้ว่า ผู้บริหารต้องจัดให้มีการดำเนินงานตามภารกิจนั้น ๆ หากการดำเนินงานมีประสิทธิภาพและบังเกิดผลดีจะช่วยให้การเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ภาระในการบริหารการเรียนการสอนและการประเมินผลการเรียน ซึ่งมาตรการที่ 2 จัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาผู้เรียนและมาตรการที่ 3 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุดสาคร ศรีลาศักดิ์ (2549) ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามุกดาหาร ได้ศึกษาปัญหา ความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เพื่อเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หลังจากได้พัฒนาเป็นแนวทางการปฏิบัติเพื่อเป็นกลยุทธ์การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร ทำให้กลยุทธ์ที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างดีทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านหลักการจัดการเรียนรู้ ด้านองค์ประกอบและตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ ด้านเทคนิคการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ ด้านบทบาทของครูในการจัดการเรียนรู้ และด้านบทบาทของผู้บริหารในการจัดการเรียนรู้ เพื่อการสรุปการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งความสำคัญของกลยุทธ์ข้อ 1 สอดคล้องกับผลของการประเมินมาตรการที่ 2 จัดให้มีเวทีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีการนำผลการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่หลากหลายไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาผู้เรียน และมาตรการที่ 3 กำหนดให้สถานศึกษาจัดทำปฏิทินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่พบว่า ทั้งในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และการยอมรับได้อยู่ในระดับมากและมากที่สุด

6. ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 การประเมินกลยุทธ์ความสอดคล้องของกลยุทธ์ที่พัฒนาขึ้น พบว่า วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการและตัวชี้วัด มีผลการประเมินในด้านความสอดคล้องอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การยกร่างกลยุทธ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น

สำคัญในสถานศึกษา และในการตรวจสอบกลยุทธ์ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้กลยุทธ์ที่ร่างขึ้นได้รับการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง (2555) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องกลยุทธ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2 ที่สรุปผลการวิจัยว่าผลการประเมินกลยุทธ์ในด้านความสอดคล้องของวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ มาตรการและตัวชี้วัด มีความสอดคล้องกันในระดับมากและมากที่สุด และในด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ มาตรการและตัวชี้วัด มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก

6.2 การประเมินวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นกลยุทธ์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์ พบว่า มีความสอดคล้อง ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ในระดับมากและมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 ได้พัฒนาขึ้นจากกระบวนการพัฒนากลยุทธ์ที่เหมาะสมได้แก่การวิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกของกลยุทธ์การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์ ทำให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม ลึก และเที่ยงตรง การยกร่างกลยุทธ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งมีการตรวจสอบกลยุทธ์ โดยการวิพากษ์ของผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์ ด้านการบริหารและการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ทำให้กลยุทธ์ที่ร่างขึ้นได้รับการตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัฏฐพันธ์ เขจรนันท์ (2552) ที่เสนอว่าประเมินกลยุทธ์ (Evaluation of Strategy) เป็นงานสำคัญที่มีผลต่อเนื่องถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของกลยุทธ์ ซึ่งจะให้ผลโดยตรงกับการดำรงอยู่ขององค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

1.1.1 ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนให้มีความรู้ ทักษะและ เจตคติที่ดีและเอื้อต่อการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การพัฒนาความสามารถด้านการวางแผนด้านการนิเทศ และด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

1.1.2 ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการจัดการนิเทศภายในและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ มีการประสานเครือข่ายความร่วมมือเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศและการพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน

1.1.3 ควรมีการพัฒนาการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนากระบวนการและกลไกด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครู

1.1.4 ควรมีการพัฒนากระบวนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้จากการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดให้มีการยกระดับเทคนิคการวัดและการเรียนรู้ของผู้เรียนที่หลากหลาย เป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ

1.2 ข้อเสนอแนะในระดับผู้บริหาร

1.2.1 ควรมีการพัฒนาการกลไกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเพิ่มขีดความสามารถในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้กับครูผู้สอนให้มีการพัฒนาแผนการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีคุณภาพ

1.2.2 ควรมีการพัฒนาการจัดการทรัพยากร สื่อ และเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการยกระดับการจัดการทรัพยากร และนวัตกรรมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มีประสิทธิภาพ

1.2.3 ควรนำกลยุทธ์การบริหารจัดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้จากการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อน ตามนโยบายด้านการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยการพัฒนากลไกการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 ข้อเสนอแนะในระดับครูผู้สอน

1.3.1 ควรให้ครูผู้สอนได้รับการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ โดยการจัดให้มีการพัฒนาระบบกลไกด้านการประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูที่มีประสิทธิภาพ

1.3.2 ควรยกระดับเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสามารถนำข้อค้นพบในงานวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและนำกลยุทธ์ที่ได้มาพัฒนาศักยภาพตนเองและมาปรับใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเพื่อการติดตามและประเมินผลการนำกลยุทธ์การบริหารจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 41 นำไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนในสถานศึกษาต่อไป

2.2 การทำวิจัยในเรื่องต่อไปอาจทำวิจัยในเชิงลึกเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญใน 3 กระบวนการ ได้แก่ การประเมินคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการหาความเชื่อมโยงกับการไปสู่ประชาคมอาเซียนและมาตรฐานสากลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2553). *การคิดเชิงกลยุทธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชัดเชสมิเดีย.
- การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงานคณะกรรมการ. (2547). *การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน*. กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- ชัยลิจิต สร้อยเพชรเกษม. (2547). *การพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดกระบวนการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ณัฐพรพันธ์ เจริญนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ธนบดี บัวใหญ่รักษา. (2550). *แนวทางการพัฒนาครูในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ : กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านสวนห้อมผางาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ธนาทิพ ฉัตรภูติ. (มิถุนายน 2544). “การเรียนรู้แบบผู้เรียนสำคัญที่สุด (Child – Centered)”. *สานปฏิรูป*. 4(39) : 23 - 26.
- มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (ม.ป.ป.). *กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- รุ่งอรุณ เรืองอำพร. (2547). *การศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนา การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ. (2545). *องค์การและการจัดการ ฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- ศักดิ์ดา ทรัพย์ขวัญเมือง. (2543). “การบริหารงานการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จังหวัดปทุมธานี”. ใน *บทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภาคปลาย ปีการศึกษา 2542*. หน้า 468. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ศักดิ์ชัย เพชรแกมทอง. (2555). กลยุทธ์การจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 และ เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การบริหารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุรพล สุพวงค์. (2548). "ครู...วิชาชีพชั้นสูง". วารสารข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. 25 (1) : 34 - 35.
- สุภาพร พงศ์ปัญญาโอภาส. (2555). การพัฒนากลยุทธ์การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 15(2),74.
- สุภาภรณ์ สุพวงค์. (2541). ภูมิหลังและความสำคัญของการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อดุลย์ เจียกุลธร. (2550). การพัฒนาหลักสูตรการอบรมครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระนอง. สุราษฎร์ธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- อดุลย์เดช ฐานะ. (2543). การบริหารการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. ขอนแก่น: วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Certo, S.C.,(2000). *Modern management*, New Jersey: Prentice – Hall.

Griffin, Ricky W. (1997). *Management*. 2thed. Boston : Mass.

Joyce, B. and Weil, M. (1992). *Models of Teaching*. (3rd ed.). Englewood Cliffs, N.J.: Prentice- Hall.

Robbins, SP. & Coulter, M. (1996). *Management*. (5th ed).) New Jersey : Prentice-Hall.

Schermerhorn. J. Jr. (2005). *Management*. (8th ed.). USA. John Wiley & Sons.